

Archeologienota

HAMONT, Remise

Programma van Maatregelen

2017B265

HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Haast-rapport 2017-17/ wettelijk depot: D/2017/12654/17

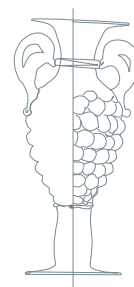
verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2017), Hamont, Remise, archeologienota – programma van maatregelen, HAAST-rapport 2017-17, Bree, D/2017/12654/17

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2017/12654/17

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

COVERFOTO: luchtfoto uit 2007 ©Google Earth

INHOUD

Programma van maatregelen uitgesteld vooronderzoek	
1. Administratieve gegevens	3
2. Aanleiding van het vooronderzoek: het bouwprogramma	4
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem, besluit en advies	11
4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen	15
5. Onderzoeksstrategie en -methode	15
6. Onderzoekstechnieken	15
7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	15
8. Lijst met afbeeldingen	15
9. Bibliografie	15

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

1.1.1. Projectcode: 2017B265

1.1.2. Nummer wettelijk depot: D/2017/12654/17

1.1.3. Naam en erkenningsnummer archeoloog: Rik van de Konijnenburg, OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

1.1.4. Naam en adres van de opdrachtgever: Stad HAMONT, Stad 40 – 3930 Hamont-Achel, contactpersoon: dhr. Henri Eerdeken (heerdeken@hamont-achel.be)

1.1.1. Locatiegegevens:

1.1.1.1. Provincie: Limburg

1.1.1.2. Gemeente: Hamont

1.1.1.3. Deelgemeente: Hamont

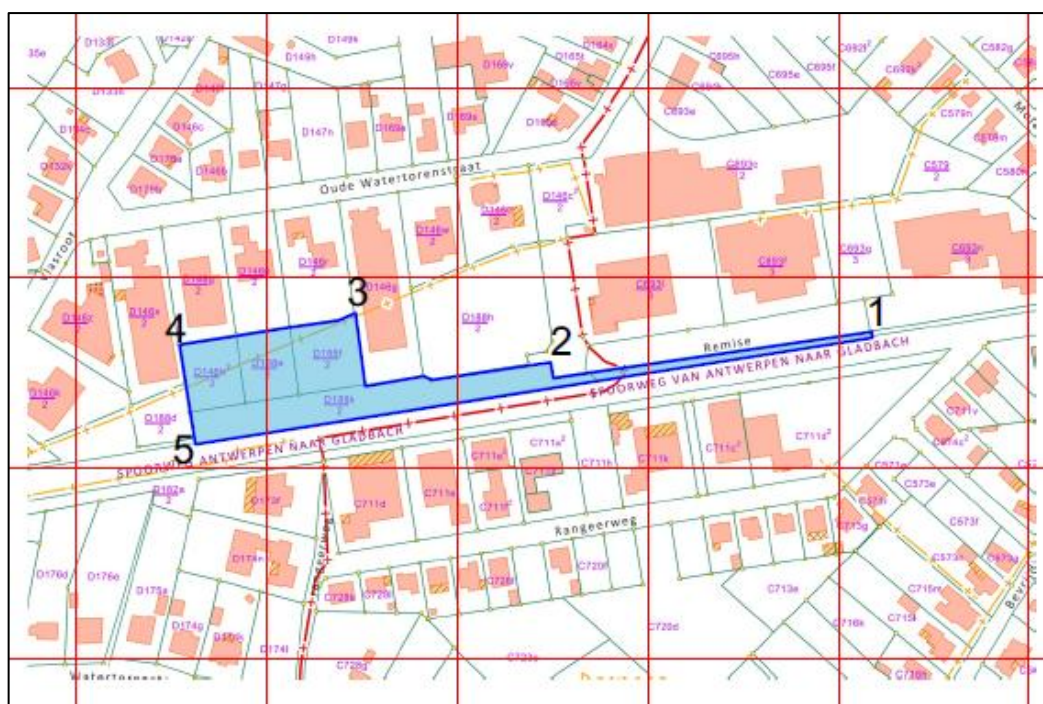
1.1.1.4. Adres: Remise

1.1.1.5. Toponiem: Boschstraat het gehucht

1.1.1.6. Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	231516.084	215724.269
2	231336.982	215703.944
3	231244.643	215732.519
4	231152.869	215714.749
5	231162.521	215661.409

Afbeelding1: Bounding Box

De achterliggende gronden situeren zich tussen de bestaande bedrijven gelegen in de Oude Waterorenstraat en de spoorweg. Het terreinprofiel heeft momenteel een grillige vorm en het niveau ligt gemiddeld 1m hoger dan het voorliggende maaiveldniveau van de bestaande bedrijven. Om de bedrijven de mogelijkheid te geven om nog naar achter toe uit te breiden is een nivellatie van het terrein noodzakelijk. De afgegraven grond zal ter plaatse blijven en op een talud gestapeld worden naast de spoorweg. Deze talud wordt aangeplant en zal vervolgens dienst doen als buffer tussen de spoorweg en de bedrijven.

Voor de afwatering van het talud wordt er een gracht voorzien die verder aangesloten wordt op de reeds bestaande afwatering van het bedrijventerrein ter hoogte van de Remise.

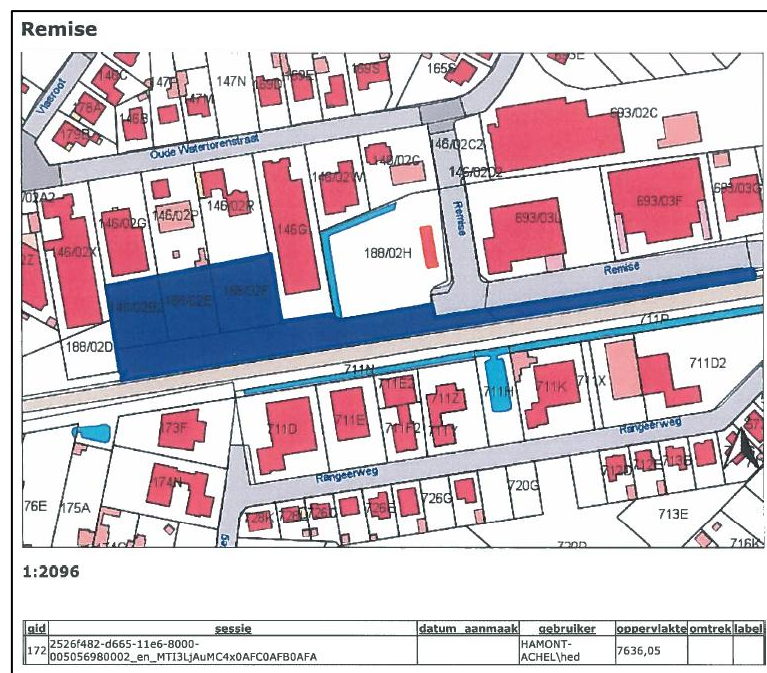
Op 02/10/2013 werd reeds een stedenbouwkundige vergunning verleend voor afgraven grond en plaatsen op een talud op deze locatie. Echter bleek de hoeveelheid op talud te zetten grond groter dan van het volume van de vergunde talud. Bovendien is de vergunning van 02/10/2013 inmiddels vervallen.

Uit de Conformverklaring Technisch Verslag van de Grondbank heeft de partij grond code 929 gekregen en mag deze verwerkt worden in een talud op het terrein van herkomst.

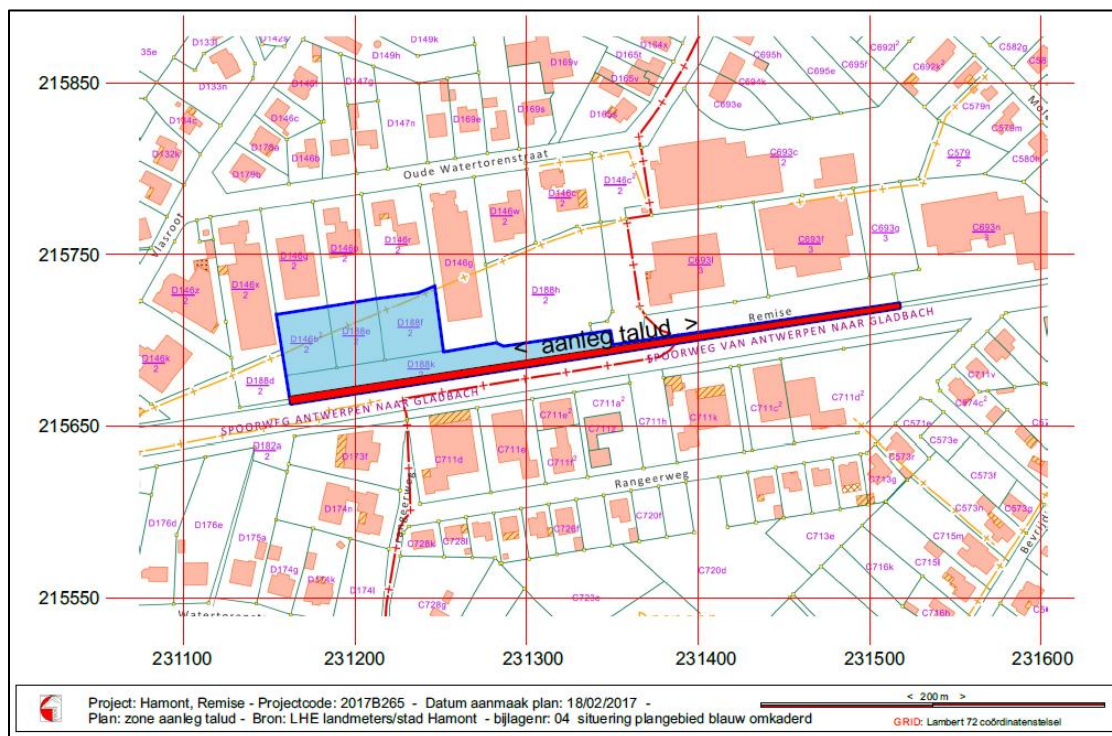
Door de werken zal het terrein functioneel ingepast worden in de omgeving en is een optimale benutting van de achterliggende gronden mogelijk. Het talud zal enerzijds de afgegraven gronden ter plaatse houden waardoor geen grondverplaatsing naar een ander terrein noodzakelijk is en anderzijds wordt het talud voorzien van een onderhoudsvriendelijke beplanting. Deze beplanting zal bestaan uit een mengeling van een 15-tal plantsoorten.

Het talud zal uiteindelijk een buffer vormen tussen de bedrijven en de spoorweg. Voor de bedrijven vormt hij dus een groene geluidsbarrière met de spoorweg. Vanaf de spoorweg vormt het talud een groene zichtbarrière met de achterkant van de bedrijven.

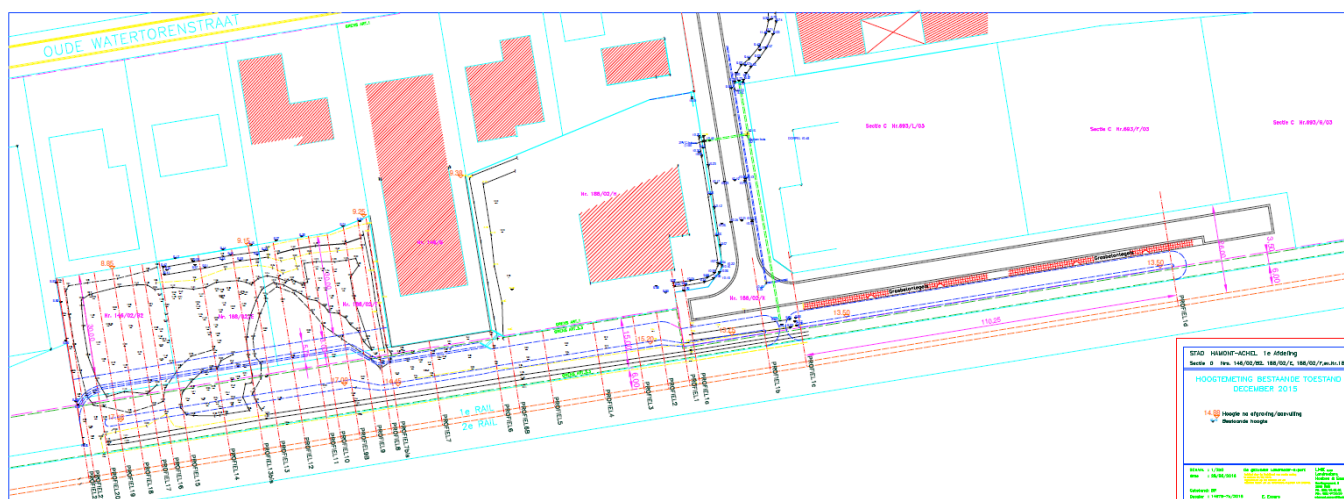
Er worden geen gronden aangevoerd van elders als aanvulmateriaal. De beplanting die momenteel nog aanwezig is op delen van het terrein werd in het verleden reeds opgenomen in een compensatiedossier welk reeds is uitgevoerd. De beplanting bestaat uit een mengeling van een 15-tal plantsoorten.

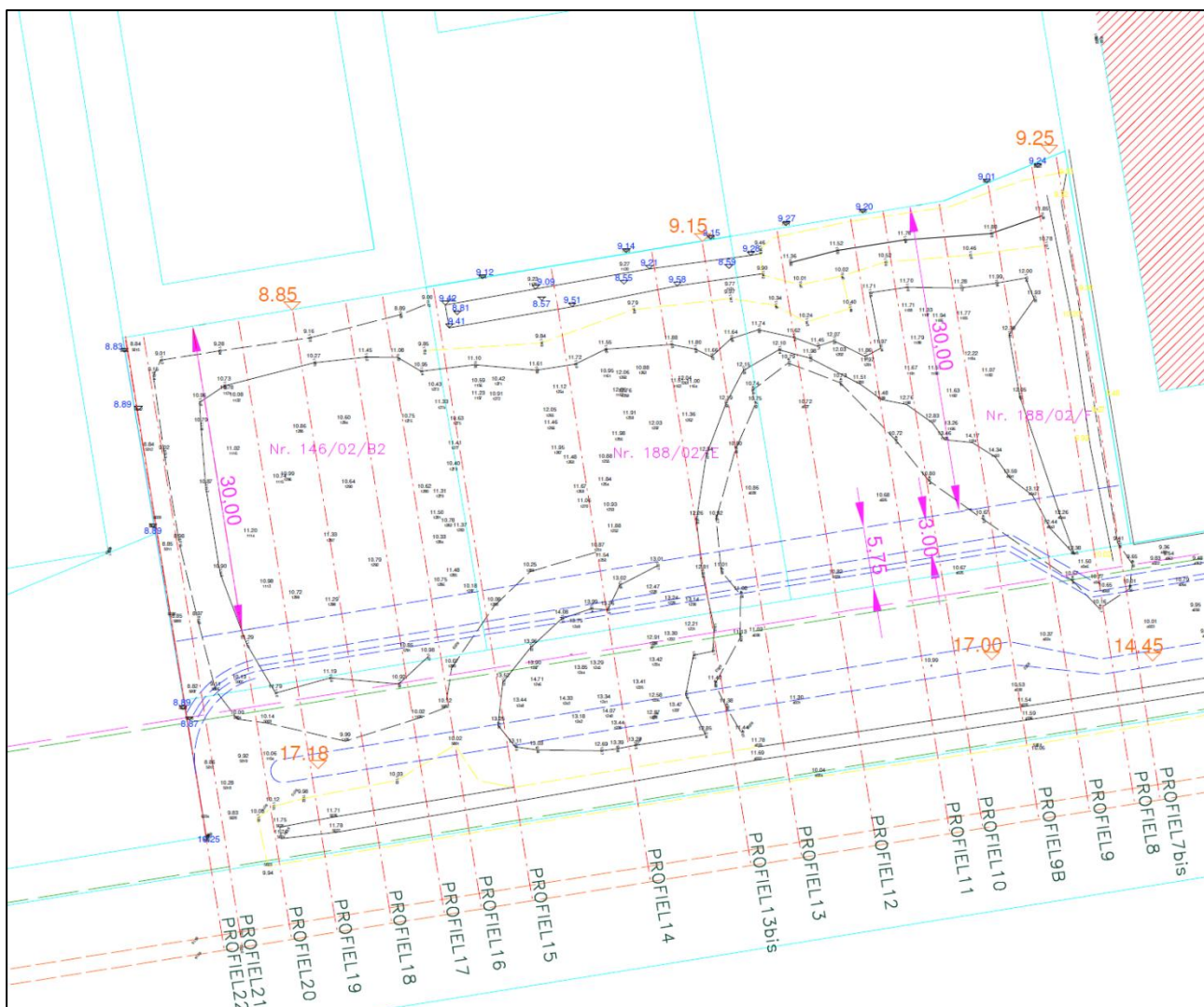
Afbeelding 3: het bij de opdracht gevoegde plan van het projectgebied

Afbeelding 4: situering van het aan te leggen talud

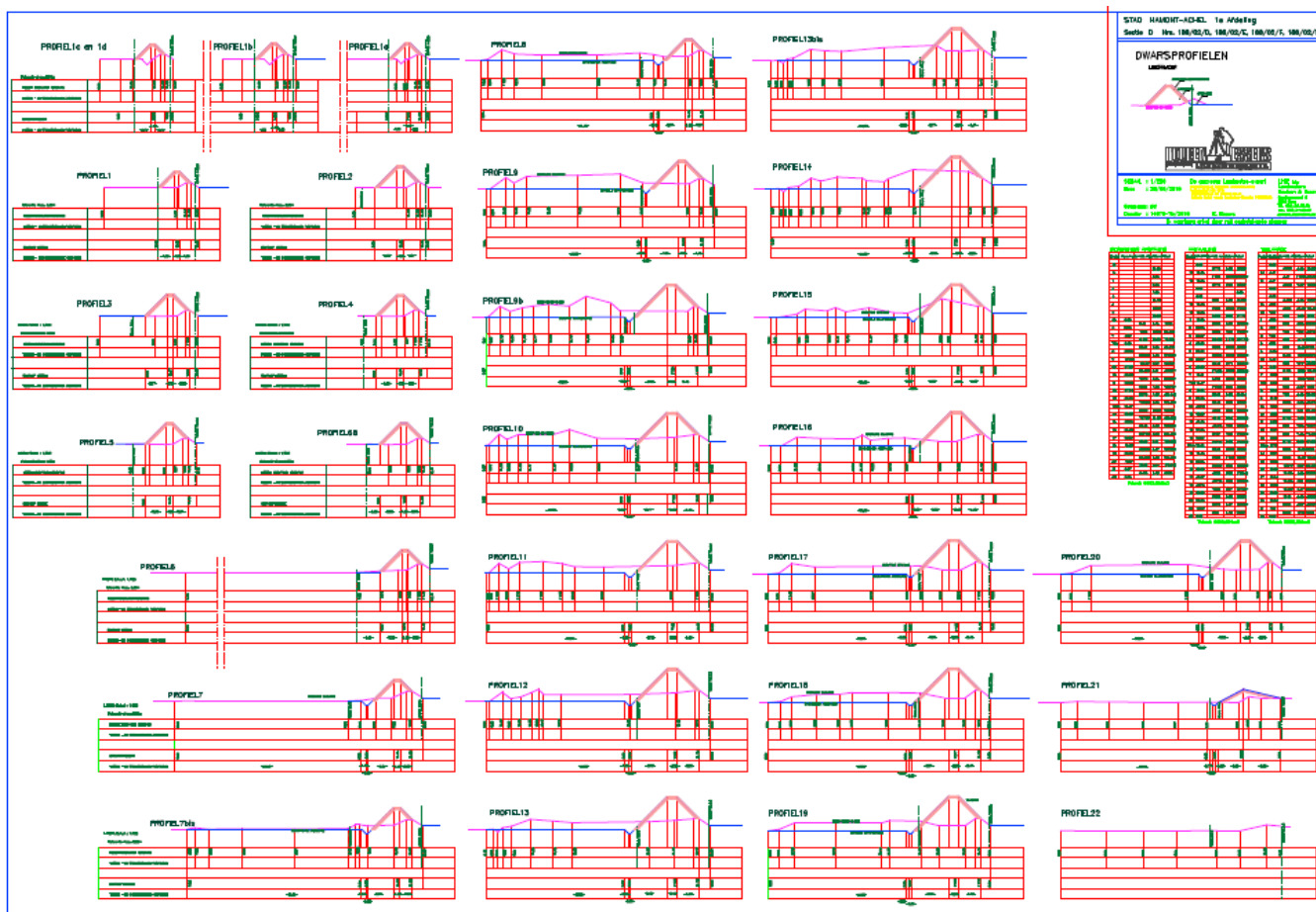
Afbeelding 5: opmetingsstaat van het projectgebied zoals aangereikt door het landmetersbureau LHE uit Bree

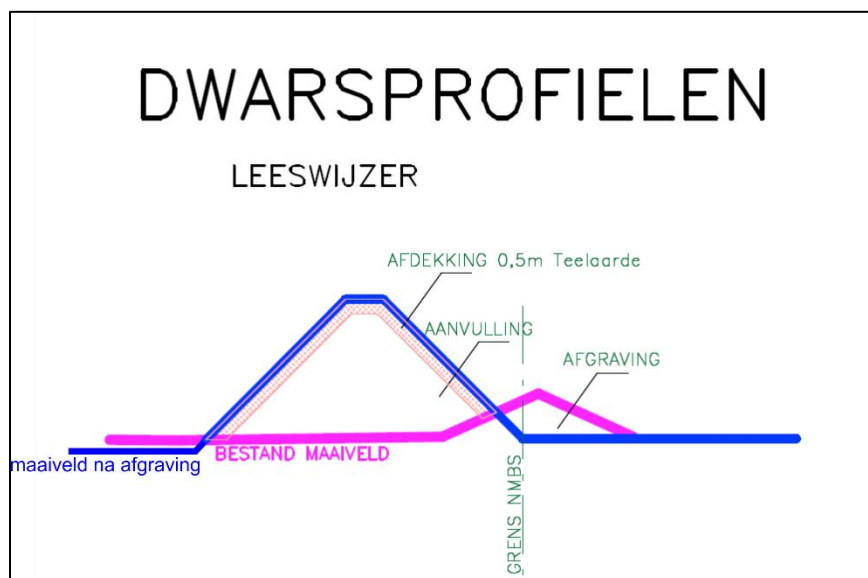
Afbeelding 6: opmetingsstaat deel af te graven gronden (grondopslag)

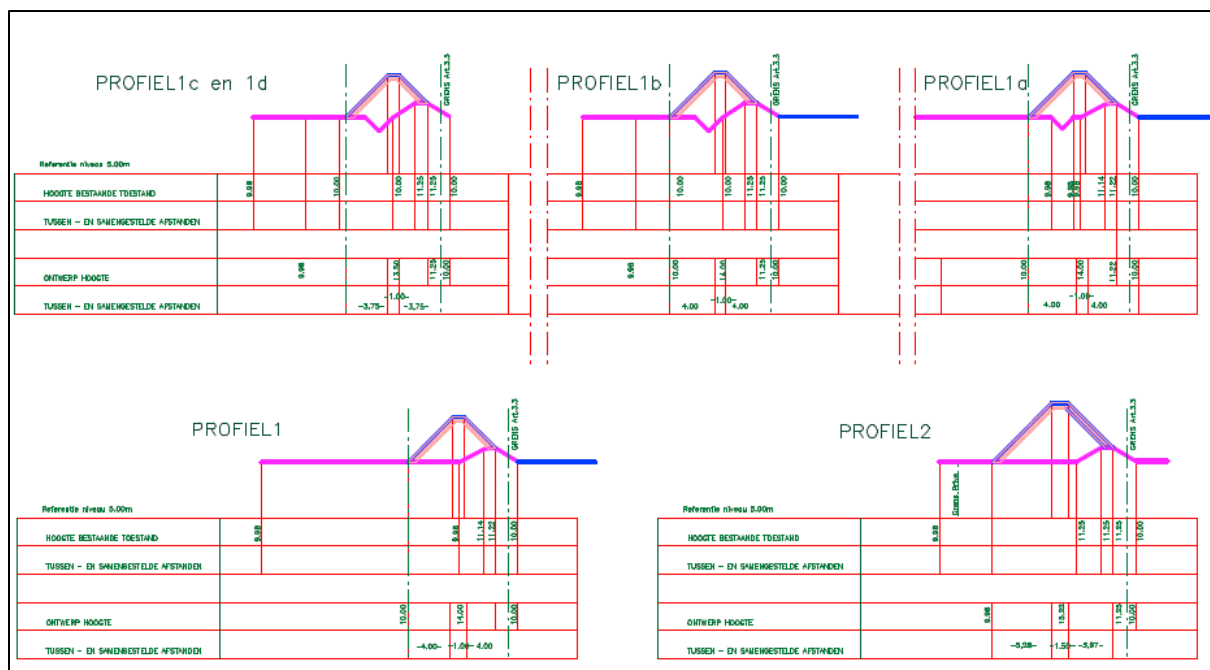
Afbeelding 7: foto grondopslag dd februari 2017

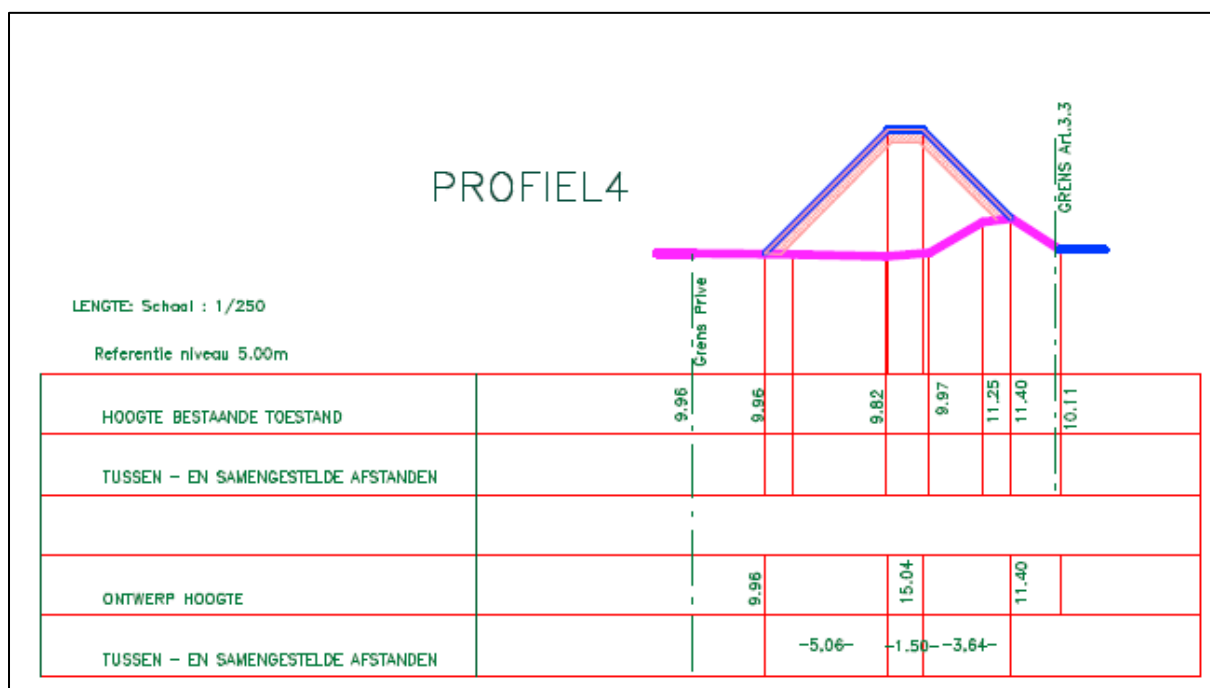
Afbeelding 8: bestaande terreinprofielen en nieuwe terreinprofielen zoals aangereikt door het landmetersbureau LHE uit Bree.

Afbeelding 9: leeswijzer dwarsprofielen zoals aangereikt door het landmetersbureau LHE

Afbeelding 10: detailprofiel 1, 1a, 1b en 1d en 2

Afbeelding 11: detailprofiel 4

van de spoorwegen, het opruimen van die remise en toebehoren, het inrichten van het terrein voor tijdelijke grondopslag en het laten verwilderen van het terrein, alhoewel dit laatste eigenlijk als een beschermende factor voor mogelijk archeologisch erfgoed kan aanzien worden. Hetgeen hier echter duidelijk niet het geval is.

Binnen het projectgebied is er een opeenvolging van bodemverstorende activiteiten, in chronologische volgorde:

- de aanleg van spoorlijn 19,
- de aanleg en uitbouw van de remise,
- de ontploffing
- de opruiming van de ravage
- de heraanleg van de spoorlijn en de remise,
- het opbreken van de remise,
- het vergraven van het terrein door opruiming van de funderingslagen van de sporen
- het gebruik als opslagplaats voor de van de remise verwijderde grond
- het braak laten liggen van het terrein waardoor bomen, struiken en grassen de kans krijgen het terrein in te nemen.

Er zijn geen landschappelijke factoren die invloed gehad kunnen hebben op de gaafheid van het bodemarchief, wel antropogene activiteiten.

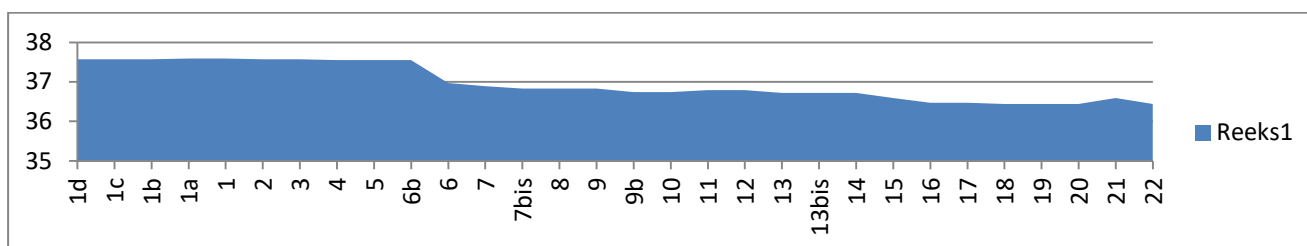
De geplande werken zullen geen impact hebben op het eventueel aanwezige bodemarchief. Een omrekening van de hoogtes aangeduid bij de profielsneden op afbeelding 10 ter hoogte van “het maaiveld na afgraving” geven het beeld van een dalend terrein van oost naar west:

De omrekening gebeurde door het verschil te nemen van de huidige weg Remise, +37,57 ten opzichte van de op de doorsneden aangeduide hoogte, 9,98 m hetgeen betekent dat bij elke op de doorsneden aangeduide hoogtemaat 29,59 m dient bijgeteld te worden om het TAW niveau te kennen.

De omreken tabel en de TAW-niveaus omgezet in een grafiek van oost naar west:

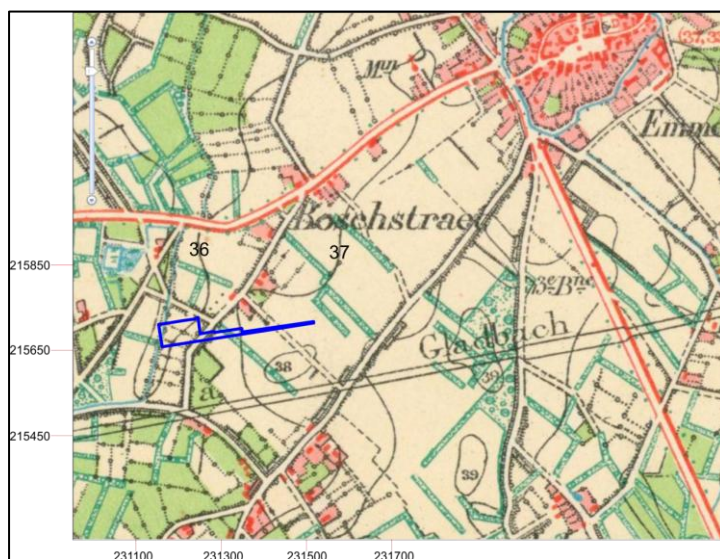
profielsnede van oost naar west	aangegeven niveau maaiveld ontwerp hoogte	TAW-niveau in m
1d	9,98	37,57
1c	9,98	37,57
1b	9,98	37,57
1a	10,00	37,59
1	10,00	37,59
2	9,98	37,57
3	9,98	37,57
4	9,96	37,55
5	9,96	37,55
6b	9,96	37,55
6	9,38	36,97
7	9,30	36,89
7bis	9,24	36,83
8	9,24	36,83
9	9,24	36,83
9b	9,15	36,74

10	9,15	36,74
11	9,20	36,79
12	9,20	36,79
13	9,13	36,72
13bis	9,13	36,72
14	9,13	36,72
15	9,00	36,59
16	8,88	36,47
17	8,88	36,47
18	8,85	36,44
19	8,85	36,44
20	8,85	36,44
21	9,00	36,59
22	8,85	36,44

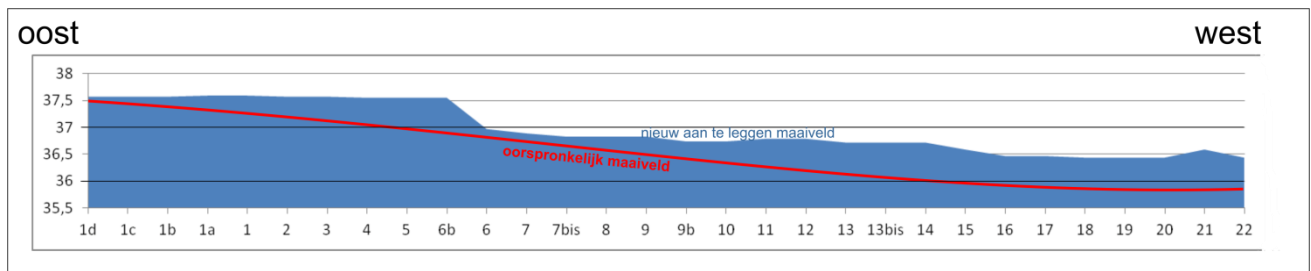

Om het oorspronkelijke terreinreliëf te kennen was het noodzaak een topografische kaart te vinden waarop nog geen spoorwegen staan aangeduid. Die kaart, een topografische kaart uit 1871, kon geraadpleegd worden via www.cartesius.be kaartblad Hamont XVIII – 1_01/01/1871.

De hoogtelijnen op die kaart geven een beeld van een terrein dat van oost naar west daalt van +37 m TAW naar +35 m TAW (ca 37.50 m TAW in het oosten, naar +35;80 m in de noordwesthoek). Behalve een onderbreking voor de remise/spoorlijn is er trouwens geen verschil in intekening van de hoogtelijnen op de topografische kaarten uit de 19de eeuw en de 20ste eeuw.

Afbeelding 16: Topografische kaart uit 1871 met in blauw aanduiding van het projectgebied (het tracé van de spoorlijn staat hier slechts indicatief aangegeven, uit latere kaarten blijkt de spoorlijn meer noordelijk aangelegd te zijn).

Afbeelding 17: reconstructie van het oorspronkelijk reliëf (rode lijn) conform de topografische kaart uit 1871 geprojecteerd op het aan te leggen maaiveld (blauw ingekleurd)

Uit de vergelijking van de niveau-gegevens af te leiden van de topografische kaart uit 1871 en de omreken tabel met de aan te leggen niveaus in meter TAW blijkt duidelijk dat het oorspronkelijke maaiveld niet geraakt zal worden, in tegendeel zelfs, het aan te leggen terrein blijkt in het westelijk deel zelfs bijna een halve meter (of meer) hoger te liggen dan het oorspronkelijk maaiveld zoals aangegeven op de topografische kaart.

Er zijn over de site – het projectgebied – géén archeologische gegevens bekend.

Algemeen besluit:

Op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek kan besloten worden dat het projectgebied in het kader van de stedenbouwkundige aanvraag en geplande werken geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering.

- Uit voorgaande blijkt het projectgebied 7636,05 m² groot te zijn waardoor het gevat wordt door het Erfgoeddecreet art 5.
- Binnen het projectgebied is er **een opeenvolging van bodemverstorende activiteiten, in chronologische volgorde:**
 - de aanleg van spoorlijn 19,
 - de aanleg en uitbouw van de remise,
 - de ontplofing
 - de opruiming van de ravage
 - de heraanleg van de spoorlijn en de remise,
 - het opbreken van de remise,
 - het vergraven van het terrein door opruiming van de funderingslagen van de sporen
 - het gebruik als opslagplaats voor de van de remise verwijderde grond
 - het braak laten liggen van het terrein waardoor bomen, struiken en grassen de kans krijgen het terrein in te nemen.
- de geplande werken, behoudens een smalle gracht aan de noordzijde van het aan te leggen talud, houden geen ingrepen in de bodem in en in het noordwestelijk gedeelte blijft men zelfs ruim boven het oorspronkelijke maaiveld.
- Het woord “afgraven” in de stedenbouwkundige aanvraag betekent het afgraven en verplaatsen van de gestapelde gronden in functie van de opbouw van een talud tussen de spoorweg en de noordelijk gelegen terreinen.

Advies:

Aangezien er weinig of geen kans is op het aantreffen van archeologisch erfgoed omdat de geplande werken geen impact gaan hebben op het oorspronkelijke maaiveld van het terrein, luidt het advies om af te zien van verder archeologisch onderzoek.

4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen

4.1. Doelstellingen van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem

Gelet op het besluit en advies: niet van toepassing

4.2. Te beantwoorden onderzoeksvragen

Gelet op het besluit en advies: niet van toepassing

5. Onderzoeksstrategie en -methode

Gelet op het besluit en advies: niet van toepassing

6. Onderzoekstechnieken

Gelet op het besluit en advies: niet van toepassing

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Gelet op het besluit en advies: niet van toepassing

8. Lijst met afbeeldingen

9. Bibliografie

Cfrt verslag van het bureauonderzoek